

Wjazd, pobyt w Niemczech oraz dostęp do niemieckiego rynku pracy

Planują Państwo przenieść się do Niemiec? Pragną Państwo pracować w Niemczech?

■ W przypadku bycia **obywatelem UE, państw EOG – Liechtensteinu, Norwegii i Islandii lub Szwajcarii** można, posiadając ważny paszport lub dowód osobisty, wjechać do Niemiec bez wizy na mocy prawa wynikającego z zasady swobodnego przepływu osób. Jedynie obywatele Szwajcarii otrzymują po przyjeździe do Niemiec dodatkowo pozwolenie na pobyt wydawane przez lokalny Urząd ds. Cudzoziemców; stanowi ono potwierdzenie prawa do pobytu. Podjęcie zatrudnienia nie jest uwarunkowane spełnieniem żadnych dalszych formalności (o ile nie jest to wymagane przy szczególnych rodzajach działalności, np. w przypadku dopuszczenia do wykonywania zawodu lekarza).

■ Będąc **obywatelem Australii, Izraela, Japonii, Kanady, Republiki Korei, Nowej Zelandii oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki** można wjechać do Niemiec bez wizy, także wówczas gdy planuje się dłuższy pobyt oraz podjęcie tu zatrudnienia. Wniosek o zezwolenie na pobyt – które jest niezbędne, aby podjąć zatrudnienie – należy złożyć w ciągu pierwszych trzech miesięcy od wjazdu, jeszcze **przed** podjęciem pracy, w Urzędzie ds. Cudzoziemców właściwym dla miejsca zamieszkania.

■ W przypadku bycia **obywatelem państwa innego** niż wyżej wymienione wniosek o wizę należy złożyć w niemieckim urzędzie konsularnym przed wjazdem do Niemiec. W uzasadnieniu wniosku o wizę należy podać planowany charakter zatrudnienia jako cel podróży i pobytu w Niemczech.

■ Zasadniczo już wówczas należy mieć podpisaną **umowę o pracę** z pracodawcą w Niemczech lub przynajmniej dysponować jego solennym zobowiązaniem do zapewnienia Państwu miejsca pracy.

■ Jeśli dysponują Państwo dyplomem ukończenia wyższej uczelni i do tej pory nie znaleźli Państwo **pracy** w Niemczech, mogą Państwo wystąpić z wnioskiem o wydanie **wizy** z sześciomiesięcznym okresem ważności w celu poszukiwania pracy. Szczegóły dotyczące postępowania wizowego, warunków wydawania wiz oraz dane kontaktowe właściwego urzędu konsularnego Niemiec znajdują Państwo na stronie www.diplo.de.

■ Po przyjeździe do Niemiec należy w odpowiednim czasie, przed datą upływu ważności wizy, złożyć wniosek o **zezwoenie na pobyt** we właściwym dla miejsca zamieszkania Urzędzie ds. Cudzoziemców. Zezwolenie winno wyraźnie uwzględniać możliwość podjęcia zatrudnienia. Zasadniczo **zezwoenie na pobyt** wydawane jest początkowo jako **zezwoenie na pobyt** czasowy. Niemniej, absolwenci uczelni wyższych mogą pod pewnymi warunkami otrzymać **Niebieską Kartę UE** lub bezterminowe **zezwoenie na osiedlenie się**.

■ Należy pamiętać, że imigracja osób, które uzyskały kwalifikacje w krajach spoza UE, w celu podjęcia pracy wymagającej fachowego przygotowania zawodowego (chodzi o zawody bez stopnia akademickiego), jest możliwa jedynie wtedy, gdy zawody te widnieją w **wykazie pozytywnym – Positiveliste (www.zav.de/positiveliste)** Federalnego Urzędu Pracy lub jeżeli osoby te zostaną skierowane do podjęcia pracy w Niemczech w ramach procesów opartych na porozumieniu Federalnego Urzędu Pracy z właściwymi władzami ds. zatrudnienia w państwie pochodzenia. Kolejnym wymogiem jest stwierdzenie przez organ ds. uznawalności kwalifikacji zawodowych równowartości zagranicznych kwalifikacji zawodowych z odpowiadającym mu kształceniem w Niemczech (patrz: Złożenie wniosku o uznanie kwalifikacji zza granicy).

■ Dalsze informacje na temat wjazdu do Niemiec, pobytu oraz dostępu do rynku pracy znajdują Państwo na następujących stronach internetowych:

- www.bamf.de/Aufenthalt-in-Deutschland
- www.bamf.de/Arbeiten-in-Deutschland
- www.make-it-in-germany.com

W jaki sposób znaleźć pracę?

Ofert pracy w Niemczech można wyszukiwać na następujących stronach internetowych:

- www.jobboerse.arbeitsagentur.de
- www.make-it-in-germany.com

Wiele firm publikuje swoje oferty pracy także w ramach innych internetowych giełd pracy.

W poszukiwaniu pracy pomocne mogą być także serwisy typu Xing.

Bardziej szczegółowe informacje na temat pracy w Niemczech przekazuje Centralne Biuro Pośrednictwa Zagranicznego i Fachowego – ZAV na stronie www.zav.de/arbeiten-in-deutschland.

Czy mogę zabrać ze sobą rodzinę?

Jeśli współmałżonek/współmałżonka oraz dzieci są obywatelami UE, EOG lub Szwajcarii, mogą Państwo w zasadzie bez ograniczeń żyć i pracować w Niemczech. Członkowie rodziny pochodzący z innych państw muszą, co do zasady, dysponować wizą, aby przyjechać do Niemiec. Wszelkie związane z tym pytania należy kierować do właściwego urzędu konsularnego lub, jeśli są już Państwo w Niemczech, do Urzędu ds. Cudzoziemców właściwego dla miejsca zamieszkania lub też do lokalnych biur doradztwa imigracyjnego.

Gdzie mogę uzyskać informacje?

Wszelkie ważne informacje dotyczące uznawalności zagranicznych świadectw znajdują Państwo na stronie internetowej www.anerkennung-in-deutschland.de. Dzwoniąc pod numer infolinii „**Hotline Arbeiten und Leben in Deutschland**” (**Praca i życie w Niemczech**): **+49 (0)30 1815 - 1111**, uzyskają Państwo informacje w językach niemieckim oraz angielskim. Pracownicy infolinii doradzą Państwu chętnie w kwestiach wjazdu i pobytu, a także nauki niemieckiego oraz poszukiwania pracy.

Hotline
Working and Living
in Germany
+49 30 1815 - 1111

Impressum

Wydawca:
Bundesamt für Migration und Flüchtlinge
Referat Steuerung der Projektarbeit, Integration durch Sport,
Informationsmanagement
Frankenstraße 210
90461 Nürnberg

Źródło zakupu:
Publikationsstelle des
Bundesamtes für Migration und Flüchtlinge
www.bamf.de/publikationen

Stan z: 08/2015

Druk: Bonifatius GmbH, Druck-Buch-Verlag, Paderborn

Projekt graficzny: KonzeptQuartier® GmbH, Fürth

Fotografie/odnośne informacje: Suprijono Suharjoto, Stephan Morrosch,
contrastwerkstatt, diego cervo, imageteam, Mustafa Arican

Pod redakcją: Bundesamt für Migration und Flüchtlinge
Referat Informationsservice Migration

Uznanie Państwa kwalifikacji zawodowych

Krok na drodze do pracy w Niemczech

Złożenie wniosku o uznanie kwalifikacji zza granicy

Pragną Państwo pracować w Niemczech w wyuczonym zawodzie? Serdecznie zapraszamy! Niemcy potrzebują wykwalifikowanych specjalistów. Mogą Państwo wystąpić o porównanie kwalifikacji zawodowych uzyskanych za granicą z wymaganiami dla danego zawodu w Niemczech. W przypadku niektórych zawodów dokonanie takiej oceny jest konieczne, aby móc podjąć zatrudnienie. Jeśli chodzi o inne zawody, potwierdzenie kwalifikacji zwiększy Państwa szanse na rynku pracy. Wniosek o przeprowadzenie takiego postępowania można złożyć jeszcze przed przyjazdem do Niemiec – niezależnie od posiadanego obywatelstwa lub zezwolenia na pobyt.

Przed złożeniem wniosku zza granicy o wszczęcie postępowania ws. uznania kwalifikacji należy się dowiedzieć, czy przysługuje Państwu prawo przyjazdu do Niemiec i podjęcia tu pracy. Podstawowe informacje w tym zakresie przedstawiono w tekście poniżej.

Dlaczego należy wystąpić o dokonanie oceny kwalifikacji zawodowych uzyskanych za granicą?

Porównanie kwalifikacji zawodowych uzyskanych za granicą z wymogami dla danego zawodu w Niemczech jest szczególnie ważne, gdy pragnie się wykonywać w Niemczech zawód regulowany.

Zawód „regulowany” oznacza, że aby móc go wykonywać, konieczne jest uzyskanie zezwolenia państwowego lub uznania uzyskanych kwalifikacji zawodowych. W przeciwnym wypadku wykonywanie danego zawodu nie jest dozwolone. W Niemczech regulowane zawody występują m.in. w sektorach służby zdrowia oraz edukacji (np. lekarz, pielęgniarka lub pedagog). Ponadto, w odniesieniu do niektórych zawodów obowiązują szczególne zasady, jeśli pragnie się wykonywać samodzielną działalność gospodarczą (na przykład jako piekarz lub fryzjer).

Wykonywanie zawodów nieregulowanych (np. mechanik lub elektronik) dozwolone jest bez uzyskania formalnego uznania kwalifikacji. W takim przypadku można pracować w swoim zawodzie w Niemczech bez występowania o ocenę posiadanych kompetencji. Niemniej, zbadanie poziomu kwalifikacji jest i w takim przypadku przydatne. Dzięki niemu pracodawcy i przedsiębiorstwa są lepiej w stanie oszacować Państwa umiejętności i wiedzę.

W jaki sposób przebiega postępowanie?

W celu złożenia wniosku należy zwrócić się do organu przypisanego Państwa grupie zawodowej. Informacje w tym zakresie uzyskają Państwo na stronie internetowej www.anerkennung-in-deutschland.de lub telefonując pod numer **+49 (0)30 1815 - 1111**.

Po złożeniu przez Państwa dokumentów dojdzie do zbadania, czy istnieją znaczące różnice między kwalifikacjami zawodowymi uzyskanymi za granicą, a odpowiadającymi im kwalifikacjami niemieckimi. Ewentualnie stwierdzone różnice można niekiedy wyrównać poprzez inne kompetencje lub doświadczenie zawodowe. Jeśli Państwa dokumenty okażą się niewystarczające do dokonania oceny kwalifikacji zawodowych, w przypadku niektórych zawodów możliwe będzie dokonanie analizy kwalifikacji, np. poprzez ocenę próbek pracy lub odbycie rozmów merytorycznych.

Z jakimi wynikami można się liczyć?

W przypadku niestwierdzenia zasadniczych różnic pomiędzy Państwa kwalifikacjami i odpowiadającymi im kwalifikacjom niemieckimi otrzymają Państwo potwierdzenie pełnej równoważności posiadanych kwalifikacji zawodowych lub – w przypadku spełnienia także pozostałych warunków – dopuszczenie do wykonywania zawodu. Dzięki temu będą Państwo mogli wykonywać swój zawód tak, jakby dysponowali Państwo kwalifikacjami niemieckimi.

Jeśli postępowanie wykaże istotne różnice pomiędzy Państwa kwalifikacjami, a odpowiadającymi im kwalifikacjami niemieckimi, w przypadku zawodów nieregulowanych otrzymają Państwo powiadomienie urzędowe z dokładnym wykazem tychże różnic. Dzięki temu będą Państwo mogli ubiegać się

o pracę bezpośrednio u pracodawcy lub podjąć odpowiednie kształcenie uzupełniające. W przypadku zawodów regulowanych występujące różnice można wyrównać. W zależności od zawodu należy w tym celu odbyć staż adaptacyjny lub przystąpić do egzaminu zawodowego.

Jaki jest koszt postępowania?

Opłaty ustalane są przez właściwe organy. Należy więc jeszcze przed złożeniem wniosku zwrócić się o informację n.t. wysokości przewidywanych kosztów.

Jakich dokumentów potrzebuję?

- Wniosek (formularze uzyskają Państwo u właściwego organu)
- Tabelaryczne zestawienie obejmujące odbyte kształcenie oraz dotychczasowe doświadczenie zawodowe (w języku niemieckim)
- Dowód tożsamości (dowód osobisty lub paszport)
- Potwierdzenie kształcenia ukończonego za granicą, doświadczenia zawodowego w danej dziedzinie lub też odbycia kształcenia uzupełniającego (w przypadku dysponowania)
- Potwierdzenie, że pragną Państwo podjąć pracę w Niemczech (wymóg ten nie obowiązuje w przypadku obywateli Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii, jak również w odniesieniu do osób zamieszkałych w tych państwach). Jako potwierdzenie służyć mogą np. dokumenty związane z ubieganiem się o wizę wjazdową w celu podjęcia pracy zawodowej lub dokumenty, z których wynika fakt podjęcia kontaktu z potencjalnymi pracodawcami.

W celu uzyskania dopuszczenia do wykonywania zawodów regulowanych będą Państwo musieli niekiedy przedłożyć także inne dokumenty. Aby uzyskać informacje w sprawie wymogów w powyższym zakresie, należy skontaktować się z odpowiednimi organami.

Ważne: Zazwyczaj wymaga się złożenia dokumentów w języku niemieckim w formie uwierzytelnionego odpisu. Warto dowiedzieć się, czy w konkretnym przypadku konieczne będzie zlecenia tłumaczenia dokumentów przez tłumacza przysięgłego.

Czy muszę znać język niemiecki?

Znajomość języka niemieckiego może być wymagana wówczas, gdy jest ona niezbędna do wykonywania danego zawodu. Dotyczy to w szczególności zawodów regulowanych, na przykład lekarzy, nauczycieli lub pracowników służby zdrowia. Wnioskujący o dopuszczenie do wykonywania tych zawodów otrzymają je jedynie wówczas, gdy spełnią warunek znajomości języka niemieckiego na wymaganym poziomie.

W Niemczech można uczyć się języka niemieckiego w ramach kursów integracyjnych dofinansowywanych przez państwo. Informacje na temat wspomnianych oraz innych możliwości nauki języka znajdą Państwo na następujących stronach internetowych:

- Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Federalny Urząd ds. Migracji i Uchodźców): www.bamf.de/Deutschlernen
- Deutsche Welle: www.dw.de/deutschkurse
- Goethe-Institut: www.goethe.de/Deutschlernen

